

Nebezpečné pronásledování

Hranici mezi tím, kdy již jde o škodlivý projev chování, není snadné vždy jednoznačně stanovit a k jejímu překročení může často dojít nenápadným způsobem, kdy pronásledování oběti postupně nabývá na intenzitě a teprve od určitého okamžiku se pro ni stává skutečně nebezpečným. Zcela jistě je však taková hranice překročena v momentu, kdy je z okolností případu zřejmá bezvýslednost snahy pronásledovatele získat přízeň oběti, navzdory tomu však v jejím pronásledování v řádu měsíců až let neúnavně pokračuje. Jde-li o vyhrožování ublížením na zdraví nebo jinou újmu, záleží vždy na konkrétních okolnostech případu vyhrožování ublížením na zdraví nebo jinou újmu, zejména na tom, jaká byla povaha a nebezpečnost výhrůžek, jak se pachatel při výhrůžkách choval, jaké byly jeho fyzické, duševní i osobnostní charakteristiky, jak jimi byl zasažen poškozený a jeho širší okolí apod. Výhrůžka musí být provedená nedovoleným způsobem a prostředky, musí být vážně míněna a musí být zaměřena na ublížení na zdraví. Důvodná obava zde vyjadřuje stav poškozeného, který je objektivně způsobitelný vyvolat u něj vyšší stupeň obav, úzkosti nebo jiného tísnivého pocitu ze zla, jímž pachatel působí na poškozeného, přičemž však není nutné, aby byl takový pocit v poškozeném skutečně vyvolán. Dlouhodobostí se u tohoto přečinu rozumí přinejmenším několik vynucených kontaktů pachatele s poškozeným nebo pokusů o ně, které zároveň musí být způsobitelné vyvolat v poškozeném důvodnou obavu. Za vytrvalý kontakt prostředky elektronické komunikace ve smyslu § 354 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku se považuje zejména opakované zasílání nevyžádaných e-mailových zpráv (často s vulgárním nebo agresivním obsahem), zahlcování elektronické pošty nevyžádanými zprávami, záměrná distribuce počítačových virů, opakované vzkazy, nevyžádaná volání jak na mobilní telefon, tak na pevnou telefonní linku apod.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 1107/2013, ze dne 20.11.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o dovolání obviněného Ing. P. Č., proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2013, sp. zn. 3 To 12/2013, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Prachaticích pod sp. zn. 4 T 88/2012, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2013, sp. zn. 3 To 12/2013, a rozsudek Okresního soudu v Prachaticích ze dne 4. 12. 2012, sp. zn. 4 T 88/2012. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se přikazuje Okresnímu soudu v Prachaticích, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Prachaticích ze dne 4. 12. 2012, sp. zn. 4 T 88/2012, byl obviněný P. Č. uznán vinným přečinem pomluvy podle § 184 odst. 1 tr. zákoníku, přečinem nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku a přečinem nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), c) tr. zákoníku, kterých se podle popsanych skutkových zjištění dopustil tím, že

v časovém rozmezí od 1. 12. 2011 do 22. 3. 2012, tedy dlouhodobě, pronásledoval poškozenou I. Č., tím způsobem, že ji kontaktoval prostřednictvím SMS zpráv z mobilního telefonu a prostřednictvím e-mailových zpráv, kdy jí vyhrožoval usmrcením a ublížením na zdraví, a dále o jmenované zasílal prostřednictvím e-mailových zpráv nepravdivé údaje do jejího zaměstnání, firmy S., s cílem poškodit její jméno a pověst v tomto zaměstnání tak, aby byla propuštěna, přičemž jeho jednání bylo takového

charakteru, že to v poškozené vzbuzovalo vážnou obavu o její život a zdraví a o další budoucnost.

Za uvedené přečiny byl obviněný odsouzen podle § 184 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací usnesením ze dne 3. 5. 2013, sp. zn. 3 To 12/2013, odvolání obviněného podané proti uvedenému rozsudku zamítl podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné.

Obviněný proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal prostřednictvím obhájce JUDr. T.F. z důvodů podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. dovolání, protože rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku. Tuto vadu obviněný spatřoval v tom, že podle obviněného skutek ve výroku o vině popsaný nedává potřebný podklad pro závěr o naplnění všech znaků skutkových podstat přečinů pomluvy podle § 184 odst. 1 tr. zákoníku, nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku a nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), c) tr. zákoníku, jak po formální, tak i materiální stránce, neboť soudy jeho vinu řádně neposuzovaly z hledisek zásady subsidiarity trestní represe. Odvolacímu soudu vytkl, že pochybil, jestliže při existenci vážných pochybností o vině s ohledem na nedostatek jeho trestní odpovědnosti, ale i z důvodů nedodržení podmínek spravedlivého procesu, pokud nedoplnil dokazování, odvolání obviněného jako nedůvodné zamítl. Pro uvedené vady napadeného rozhodnutí obviněný v závěru dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2013, sp. zn. 3 To 12/2013, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší státní zastupitelství, jemuž byl v souladu s § 265h odst. 2 tr. ř. zaslán opis dovolání obviněného k vyjádření, Nejvyššímu soudu sdělilo, že se k němu nebude věcně vyjadřovat.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud jako soud dovolací po přezkoumání formálních podmínek pro podání dovolání zjistil, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), a ani neshledal takové vady, pro které by bylo nutné dovolání odmítnout podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející a posuzoval, zda je dovolání důvodné.

Obviněný dovolání podal v souladu s důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., pokud namítal, že neměl být uznán vinným přečiny podle § 184 odst. 1, § 353 odst. 1 tr. a podle § 354 odst. 1 písm. a), c) tr. zákoníku, protože činem, který mu je kladen za vinu, nenaplnil zákonem vymezené znaky těchto přečinů. Tím vytykal nesprávnost tohoto právního posouzení, což koresponduje s uvedeným důvodem dovolání, podle něhož lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Existence tohoto dovolacího důvodu zakládá možnost podání dovolání i podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v jeho druhé alternativě, tj. že došlo soudem druhého stupně k zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku, ačkoliv v řízení předcházejícím tomuto usnesení byl dán některý z důvodů uvedených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř.

V projednávané věci byl obviněný uznán vinným třemi výše uvedenými přečiny, jejichž skutkový základ je vymezen skutkem popsaným v rozsudku soudu prvního stupně tak, že „v časovém rozmezí od 1. 12. 2011 do 22. 3. 2012, tedy dlouhodobě, pronásledoval poškozenou I. Č., tím způsobem, že ji kontaktoval prostřednictvím SMS zpráv z mobilního telefonu a prostřednictvím e-mailových zpráv, kdy jí vyhrožoval usmrcením a ublížením na zdraví, a dále o jmenované zasílal prostřednictvím e-

mailových zpráv nepravdivé údaje do jejího zaměstnání, firmy S., s cílem poškodit její jméno a pověst v tomto zaměstnání tak, aby byla propuštěna, přičemž jeho jednání bylo takového charakteru, že to v poškozené vzbuzovalo vážnou obavu o její život a zdraví a také o její další budoucnost“.

Jestliže soudy na podkladě provedeného dokazování učinily uvedené skutkové závěry, bylo jejich povinností zkoumat, zda tímto jednáním obviněný naplnil znaky přečinů, jimiž jej uznaly vinným, neboť předmětem trestního stíhání je vždy skutek, v němž je spatřován trestný čin. Jeho podstatou je trestně právně relevantní jednání a jím zapříčiněný trestněprávně významný následek. Již na počátku trestního stíhání je třeba skutek popsat tak, aby nemohl být zaměněn s jiným a především aby vyjadřoval všechny okolnosti významné z hlediska jeho právní kvalifikace a znaků konkrétního trestného činu, jenž je v něm spatřován. Od skutku je nutno odlišovat jeho popis, který musí obsahovat ty skutkové okolnosti, které jsou právně významné z hlediska naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty stíhaného trestného činu. Skutková věta vyjadřuje stručně a výstižně žalovanskutek, kterého se obviněný podle zjištění soudu dopustil (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. 11 Tz 129/2001, publikované pod č. 41/2002-I. Sb. rozh. tr., a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. 15 Tdo 1198/2012).

Popis skutku ve skutkové větě výroku o vině musí být uveden tak, aby jednotlivé části odpovídaly příslušným znakům skutkové podstaty trestného činu, jímž byl obžalovaný uznán vinným. O takový případ však nejde, jestliže ve výroku o vině skutková věta neobsahuje úplný popis skutečností rozhodných pro naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu ve smyslu ustanovení § 120 odst. 3 tr. ř. (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2005, sp. zn. II. ÚS 83/04, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ve sv. 39, roč. 2005, pod č. 195). Nestací, aby se soud při popisu jednání obviněného omezil, byť jen v některých směrech, na citaci zákonných znaků tvořících tzv. právní větu výroku rozsudku (srov. rozhodnutí č. 43/1994-I Sb. rozh. tr.).

Na základě takto vymezených zásad však soudy v projednávané věci nepostupovaly a nerespektovaly je, neboť u každého přečinu, jímž obviněného uznaly vinným, důsledně neposuzovaly naplnění všech znaků u každé ze skutkových podstat přečinů, jimiž byl obviněný uznán vinným. Porovná-li se totiž popsaný skutek se znaky skutkových podstat přečinů podle § 184 odst. 1 tr. zákoníku, § 353 odst. 1 tr. zákoníku a § 354 odst. 1 písm. a), c) tr. zákoníku je zřejmé, že skutková věta neobsahuje dostatek podkladů pro závěr, že znaky těchto přečinů byly naplněny, protože v uvedených skutkových zjištěních nejsou dostatečně obsaženy a vyjádřeny všechny skutečnosti a okolnosti rozhodné z hlediska závěrů o naplnění všech znaků každé z uvedených právních kvalifikací.

Přečin pomluvy podle § 184 odst. 1 tr. zákoníku spáchá ten, kdo o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu.

Podle této skutkové podstaty je znakem objektivní stránky sdělení nepravdivého údaje, jímž je informace o jiném, která je v rozporu se skutečností, a to byť jen jedné osobě rozdílné od pomlouvaného, za předpokladu, že taková zpráva je způsobilá značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů. Musí jít o sdělení údaje nepravdivého, a proto sdělení pravdivých skutečností, byť k němu došlo v úmyslu ohrozit vážnost jiného u spoluobčanů, není pomluvou. Nepravdivý údaj se může týkat projevů (ústních, písemných, výtvarných i skutkem) pomlouvané osoby, jejích vlastností nebo smýšlení a musí být způsobilý značnou měrou ohrozit vážnost pomlouvaného u spoluobčanů, což je třeba hodnotit podle okolností konkrétního posuzovaného případu, zejména s přihlédnutím k postavení dotčené osoby, jejím charakterovým a mravním vlastnostem, dále k povaze sdělovaného údaje, okolnostem sdělení, rozšíření takové informace apod. K ohrožení vážnosti u spoluobčanů nemusí dojít, stačí, že nepravdivý údaj je k tomu způsobilý, i když v konkrétním případě nic takového nehrozí (např. pro zcela zjevnou nepravdivost nebo nesmyslnost takového údaje nebo pro mimořádnou důvěru, kterou požívá pomluvená osoba). K tomu, aby byly naplněny znaky objektivní

stránky trestného činu pomluvy podle § 184 odst. 1 tr. zákoníku, musí být sdělení nepravdivého údaje schopno ohrozit poškozeného ve značné míře. Nepostačuje tedy ohrožení jakékoli, tj. i v nízké či obvyklé intenzitě, ale musí se jednat o ohrožení zásadnějšího charakteru. Protože jde o trestný čin ohrožovací, je třeba hodnotit též další hrozící následky a s nimi související okolnosti, nikoli jen následky skutečně vzniklé. Zákonným znakem trestného činu pomluvy je též skutečnost, že sdělený údaj je nepravdivý, přičemž jde o skutkovou okolnost, která musí být obsažena v popisu skutku, v němž je trestný čin pomluvy spatřován (srov. usnesení nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2003, sp. zn. 5 Tdo 83/2003, uveřejněný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, ročník 2003, sv. 24, pod č. T 560).

Z toho, jak je skutek v projednávané věci popsán, je však zřejmé, že uvedenému požadavku na vymezení znaků skutkové podstaty přečinu pomluvy podle § 184 odst. 1 tr. zákoníku učiněná skutková zjištění nevyhovují. Znakům „sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů“ by mohla odpovídat část, v níž je popsáno, že obviněný „zasílal prostřednictvím e-mailových zpráv nepravdivé údaje do jejího zaměstnání, firmy S., s cílem poškodit její jméno a pověst v tomto zaměstnání tak, aby byla propuštěna“. Toto skutkové zjištění je však nepostačující, protože v něm absentuje především obsah či jakákoliv konkretizace těch „nepravdivých údajů“, o něž se v projednávané věci jednalo. Znak skutkové podstaty přečinu pomluvy podle § 184 tr. zákoníku „nepravdivý údaj“ je právním pojmem, který soud učiní na základě dalších zjištěných skutkových okolností, jež nejprve musí vyhodnotit a posoudit. Proto nepostačuje, je-li ve skutkové větě při absenci konkrétního údaje uvedeno jen, že obviněný sdělil „nepravdivý údaj“.

V dané věci však Nejvyšší soud zjistil nejenom to, že skutková věta neobsahuje dostatek skutkových okolností pro závěr o tom, zda údaj obviněným sdělený byl nepravdivý, ale ani tuto skutečnost nelze zjistit z odůvodnění napadených rozhodnutí, kde rovněž soudy žádný autentický údaj, jež obviněný užil, nekonstatovaly. Soud prvního stupně i zde jen souhrnně na základě výpovědi svědků shrnul, že „obsah zpráv měl za účel, aby poškozená byla trestně stíhána, byla propuštěna ze zaměstnání a jednalo se o nepravdivé údaje, nebylo potvrzeno, že by poškozená páchala jakoukoliv trestnou činnost“ (srov. stranu 3 a 4 rozsudku soudu prvního stupně). Žádná konkretizace „nepravdivého údaje“ jako znaku trestného činu pomluvy není specifikována ani v rozhodnutí odvolacího soudu, který rovněž jen povšechně uvedl, že úvahy nalézacího soudu ohledně této právní kvalifikace jsou správné (srov. strany 3 a 4 usnesení soudu druhého stupně). Je tedy patrné, že nejenže tento znak „nepravdivého údaje“ vůbec ve skutkovém zjištění není uveden, což je vada, již trpí již samotný popis skutku, ale nelze jeho skutečný obsah zjistit ani z přezkoumávaných rozhodnutí. Není tak možné na základě žádného objektivního poznatku dospět k závěru, jakou povahu tento údaj měl a zda splňuje požadavky, jak byly shora rozvedeny. Pro jejich splnění nepostačuje závěr soudu opírající se o výpovědi svědků hodnotící, event. jinak komentující obsah tohoto údaje, slovy „z výpisu e-mailových zpráv bylo potvrzeno, že chodily ze strany obviněného poškozené a dalším osobám e-maily s obsahem, který je prezentován ve výpovědích svědků...“ (viz strana 3 rozsudku soudu prvního stupně). Nepostačuje v tomto případě ani povšechné shrnutí a vlastní úvaha soudu, že „obviněný o poškozené uváděl nepravdivé údaje zejména, pokud jde o její zaměstnání“.

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že v něm jsou potřebné důkazní podklady obsaženy, neboť na č. l. 144 a 212 se nachází výtisky e-mailových zpráv, které obviněný zasílal do zaměstnání poškozené, z nichž se podává jejich doslovný obsah a autentické znění. Jedná se jednak o zprávu ze dne 24. 8. 2012, již obviněný zaslal na pracovní e-mailovou adresu poškozené do jejího zaměstnání, společnosti S., s. r. o., a v kopii současně rovněž na e-mailovou adresu jejího nadřízeného Ing. M. M., a jednak zprávu ze dne 6. 1. 2012, která byla adresována přímo Ing. M. M. Soud prvního stupně obsahem těchto zpráv jako listinným důkazem za podmínek § 213 odst. 1 tr. ř. provedl důkaz při hlavních líčeních konaných dne 27. 9. 2012 a 4. 12. 2012 (č. l. 148 verte, 213 verte). Na druhou stranu však z těchto protokolů již jednoznačně neplyne, že by soud provedl důkazy dalšími listinnými

doklady obsahujícími e-maily zasílané zaměstnancům společnosti S., s. r. o., obsažené na č. l. 17, 20 až 21, 22 až 26, 60 až 70, ač potřebné informace rovněž obsahují.

Nejvyšší soud ze všech uvedených důvodů ve vztahu k přečinu pomluvy podle § 184 odst. 1 tr. zákoníku shledal, že soudy pochybily, jestliže ve vztahu k němu neprovedly všechny ve věci zajištěné důkazy a své rozhodnutí opřely jen o některé z nich, a navíc v rozsudku zcela pominuly ve skutkovém zjištění uvést, o které nepravdivé údaje se jednalo, a tyto údaje ve vztahu k jejich nepravdivosti vyhodnotit způsobem, který jak zákon, tak i praxe soudů na jejich posouzení, jak je výše popsáno, klade. V důsledku těchto vytknutých nedostatků nemůže uvedená právní kvalifikace, a tudíž ani přezkoumávané rozhodnutí obstát (srov. rozhodnutí č. 41/2002-I Sb. rozh. tr.).

Pokud soudy obviněného uznaly vinným rovněž i přečinem nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku a přečinem nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), c) tr. zákoníku, i ve vztahu k těmto přečinům soud nesplnil své povinnosti ohledně dostatečně konkrétního vyjádření všech rozhodných skutečností ve skutkových zjištěních ve smyslu shora vymezených zásad.

Přečinu nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu.

Znakem objektivní stránky je u tohoto přečinu „vyhrožování“, které musí být způsobilé vzbudit důvodnou obavu, již se rozumí vyšší stupeň tísnivého pocitu ze zla, kterým je vyhrožováno. Důvodná obava však nemusí vzniknout, ovšem její vznik musí být reálný, proto je třeba pečlivě hodnotit povahu a závažnost vyhrožování, neboť je třeba odlišit nebezpečné vyhrožování od projevů, při kterých bylo použito silných slov, ale ve skutečnosti o nic závažnějšího nešlo. Přitom se nelze omezit jen na vlastní obsah slovního prohlášení pachatele, ale výroky je třeba hodnotit ve spojení s dalším konáním pachatele. Závěr, zda se jedná o výhrůžky způsobilé vzbudit důvodnou obavu z jejich uskutečnění, je nutné posuzovat na základě komplexního posouzení situace (srov. přiměřeně rozhodnutí č. [21/2011](#) Sb. rozh. tr.). Zda je vyhrožování způsobilé v jiném vzbudit důvodnou obavu, je třeba posoudit se zřetelem ke všem konkrétním okolnostem případu, zejména k povaze výhrůžky, k fyzickým a charakterovým vlastnostem pachatele ve srovnání s fyzickými povahovými vlastnostmi poškozeného, k jejich vzájemnému vztahu apod.

I u tohoto přečinu je třeba znát konkrétní slovní projev, z něhož soud posuzuje, zda jej lze považovat za „vyhrožování“ u uvedené skutkové podstaty předpokládaném zákonem, a to podle všech zákonem a soudní praxí vymezených souvislostí, jež je nutné za účelem naplnění především povahy a intenzity výhrůžek hodnotit. Musí se tedy posuzovat konkrétně obviněným sdělené nebo vyjádřené výhrůžky, protože jen s ohledem na tuto jejich povahu a dopad na poškozeného může soud dojít k závěru, zda se jedná o naplnění tohoto znaku ve smyslu skutkové podstaty nebezpečného vyhrožování podle 353 odst. 1 tr. zákoníku, anebo nikoliv, event. zda nejde o jiný trestný čin (např. vydírání, výtržnictví, apod.).

V posuzované věci však předmětné výhrůžky vyjádřeny ve skutkové větě nejsou, resp. nebyly konkrétně uvedeny, a proto Nejvyšší soud i v případě této skutkové podstaty neshledal ve skutkovém zjištění ani v obsahu napadených rozhodnutí dostatek podkladů pro závěr, zda obviněný činem, jenž mu je kladen za vinu, naplnil znaky předmětné skutkové podstaty.

O správnosti této právní kvalifikace vznikají pochybnosti nejen proto, že není ve skutkovém zjištění ohledně všech znaků této právní kvalifikace potřebný podklad, ale i s ohledem na jeho vzájemný poměr s přečinem nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), c) tr. zákoníku, s nímž měl být spáchán v jednočinném souběhu.

Přečinu nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), c) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu jemu nebo jeho osobám blízkým, vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje, a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých.

Z uvedené skutkové podstaty je patrné, že chrání před obtěžováním tak intenzivním, které již ohrožuje jeho psychickou a v některých případech i fyzickou integritu poškozeného, resp. život. Hranici mezi tím, kdy již jde o škodlivý projev chování, není přitom snadné vždy jednoznačně stanovit a k jejímu překročení může často dojít nenápadným způsobem, kdy pronásledování oběti postupně nabývá na intenzitě a teprve od určitého okamžiku se pro ni stává skutečně nebezpečným. Zcela jistě je však taková hranice překročena v momentu, kdy je z okolností případu zřejmá bezvýslednost snahy pronásledovatele získat přízeň oběti, navzdory tomu však v jejím pronásledování v řádu měsíců až let neúnavně pokračuje. Jde-li o vyhrožování ublížením na zdraví nebo jinou újmu, záleží vždy na konkrétních okolnostech případu vyhrožování ublížením na zdraví nebo jinou újmu, zejména na tom, jaká byla povaha a nebezpečnost výhrůžek, jak se pachatel při výhrůžkách choval, jaké byly jeho fyzické, duševní i osobnostní charakteristiky, jak jimi byl zasažen poškozený a jeho širší okolí apod. Výhrůžka musí být provedená nedovoleným způsobem a prostředky, musí být vážně míněna a musí být zaměřena na ublížení na zdraví. Důvodná obava zde vyjadřuje stav poškozeného, který je objektivně způsobilý vyvolat u něj vyšší stupeň obav, úzkosti nebo jiného tísnivého pocitu ze zla, jímž pachatel působí na poškozeného, přičemž však není nutné, aby byl takový pocit v poškozeném skutečně vyvolán. Dlouhodobostí se u tohoto přečinu rozumí přinejmenším několik vynucených kontaktů pachatele s poškozeným nebo pokusů o ně, které zároveň musí být způsobilé vyvolat v poškozeném důvodnou obavu. Za vytrvalý kontakt prostředky elektronické komunikace ve smyslu § 354 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku se považuje zejména opakované zasílání nevyžádaných e-mailových zpráv (často s vulgárním nebo agresivním obsahem), zahlcování elektronické pošty nevyžádanými zprávami, záměrná distribuce počítačových virů, opakované vzkazy, nevyžádaná volání jak na mobilní telefon, tak na pevnou telefonní linku apod. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1082/2011, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, roč. 2011, sešit 79, pod č. T 1424).

I u tohoto přečinu platí to, co bylo uvedeno výše, tedy že zákonem stanovené znaky musejí být prokázány výsledky provedeného dokazování a jednání, které tyto znaky naplňuje, musí být v potřebné a dostatečné míře popsáno v popisu skutku, tzn., že hmotněprávní závěry musejí mít podklad ve zjištěném jednání pachatele. I zde se soudy spíše než na popis konkrétních skutečností vykreslujících a popisujících jednání obviněného, z něhož by bylo možné dovodit zákonem stanovené znaky, omezily na to, že jen tyto znaky v popisu skutku konstatovaly, což, jak je shora zmíněno, nepostačuje, a i u tohoto přečinu nedostatek konkrétních sdělení v SMS zprávách brání objektivnímu zhodnocení jejich obsahu ve smyslu výše uvedených požadavků na jejich povahu a intenzitu.

Soudy vyjádřený skutkový stav je jen velmi paušálním vyjádřením především právních závěrů, bez ohledu na konkrétně objektivně prokázané souvislosti. Ty jsou podle obsahu spisu ne zcela jednoznačně doloženy, protože vyplývají z písemného vyjádření Ing. M. M. (č. l. 211), jež soud za podmínek § 213 odst. 1 tr. ř. jako důkaz přečetl. Spokojil se však jen s tímto listinným důkazem, aniž by případně Ing. M. M. jako svědka k těmto okolnostem vyslechl.

Nejvyšší soud v této souvislosti považuje za nutné soudům obou stupňů vytknout, že se spokojily jen s naznačeným neúplným dokazováním, a že podrobněji nezkoumaly u srovnávaných přečinů obsah obviněným zasílaných zpráv a jejich dopad na poškozenou z hlediska každé z uvažovaných skutkových podstat, které se právě ve způsobeném následku více či méně odlišují. Je zřejmé, že obviněný zasílal zprávy jednak na telefon poškozené I. Č. a jednak i e-mailové zprávy do zaměstnání, tj. firmě S.. Jak se však z jejich textu podává, ne všechny tyto zprávy byly způsobilé naplnit znaky

všech tří přečinů, ale bylo nutné rozlišit podle jejich obsahu, které z nich kterou z uvedených skutkových podstat naplňovaly. Takto však soudy neuvažovaly a takovou selekci či rozlišení neprovedly a potřebnou konkretizaci různých projevů, výrazů, urážky či výhrůžek neposuzovaly a dostatečně je nepodřadily pod příslušný znak některého z uvažovaných přečinů.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší soud považuje dosud učiněné závěry soudů nižších stupňů, že obviněný svým jednáním naplnil zákonné znaky skutkových podstat všech tří jemu za vinu kladených trestných činů za předčasné, protože vycházejí z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci a jsou jen formálně posouzeny bez uvážení všech potřebných okolností. Proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2013, sp. zn. 3 To 12/2013, a rozsudek Okresního soudu v Prachaticích ze dne 4. 12. 2012, sp. zn. 4 T 88/2012, jakož i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Prachaticích přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Uvedená trestní věc se tak vrací zpět do stadia řízení před soudem prvního stupně, na němž bude, aby se zřetelem na shora uvedené zjištěné nedostatky odstranil. Především provede všechny ve věci se nabízející důkazy, jež jsou obsahem spisu, a soud je prozatím neprovedl a vyslechne jako svědka Ing. M. M. k obsahu jím zpracované zprávy a ke všem dalším okolnostem rozhodným pro právní posouzení věci, zejména k závažnosti obsahu jemu adresovaných zpráv a dopadu, jaký pro postavení poškozené měly. Nelze přitom v současném stadiu vyloučit, že bude nutné, aby soud, shledá-li to k řádnému objasnění věci potřebným, provedl i další důkazy.

Na základě výsledků provedení dokazování soud prvního stupně vyjádří v popisu skutku taková zjištění, která budou dávat dostatečný podklad pro všechny znaky trestných činů, jimiž obviněného shledá vinným, a to při respektování všech zásad, jež jsou výše rozvedeny.

Nejvyšší soud rovněž připomíná, že soud prvního stupně bude vázán podle § 265s odst. 1 tr. ř. právním názorem, který vyslovil ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud, a je povinen provést úkony, které Nejvyšší soud nařídil. Jelikož napadené rozhodnutí bylo zrušeno jen v důsledku dovolání podaného ve prospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 265s odst. 2 tr. ř., analogicky též § 264 odst. 2 tr. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)

- [Výkon trestu](#)